

تعاريف و اصطلاحات آماری

شرکت ملی گاز ایران

تهیه و تنظیم:

کمیته آمار و اطلاعات شرکتهای گاز استانی

فصل اول

تعاریف

۱- شرکت:

منظور شرکت ملی گاز ایران و یا شرکتهای گاز استانی است.

۲- گاز طبیعی:

مخلوطی است از گاز متان و مقدار جزئی ترکیبات دیگر

۳- متقاضی:

عبارت است از شخص حقیقی یا حقوقی که تقاضای استفاده از گاز طبیعی را از شرکت بنماید.

۴- اشتراک:

عبارت است از امکان استفاده مجاز از گاز طبیعی که از طریق نصب خط انشعاب و وسایل اندازه گیری لازم طبق مقررات محقق می شود.

۵- مشترک:

عبارت است از شخص حقیقی یا حقوقی که نسبت به پرداخت هزینه های مربوطه طبق ضوابط اقدام و شماره اشتراک به وی تخصیص یافته باشد.

۵-۱- واحد مسکونی:

مکانی است برای زندگی که به تشخیص شرکت حداقل دارای یک اتاق و یک آشپزخانه و سرویس متناسب با عرف محل سکونت باشد.

۵-۲- مصرف کننده:

به مشترکی اطلاق می گردد که جریان گاز ملک مورد تقاضای وی طبق ضوابط وصل و آماده بهره برداری گردیده باشد.

۶- پیمان فروش گاز طبیعی:

عبارت است از قراردادی که فی مابین شرکت و متقاضی منعقد و طبق مفاد آن جریان گاز مشترک دایر می گردد.

۷- تأمین گاز طبیعی:

تأمین گاز طبیعی عبارت است از عرضه گاز طبیعی با مشخصات مندرج در پیمان فروش گاز طبیعی در نقطه تحویل اعم از اینکه مشترک از آن استفاده بنماید یا ننماید.

۸- انواع مشترک (از لحاظ مقدار مصرف):

۸-۱- مشترک جزء: به مشترکی اطلاق می گردد که از گاز طبیعی با فشار $1/4$ پوند بر اینچ مربع استفاده و حداکثر مصرف ساعتی مورد تقاضای وی کمتر یا برابر با 160 متر مکعب در ساعت باشد.

۸-۲- مشترک عمده: به مشترکی اطلاق می گردد که از گاز طبیعی با فشار بیشتر از $1/4$ پوند بر اینچ مربع استفاده یا حداکثر مصرف ساعتی مورد تقاضای وی بیشتر از 160 متر مکعب باشد.

۹- انواع مشترک (از لحاظ نوع مصرف):

۹-۱- مشترکین خانگی: به مشترکینی اطلاق می گردد که از گاز طبیعی جهت وسایل و تجهیزات متعارف استاندارد گازسوز خانگی در واحدهای مسکونی استفاده می نمایند.

۹-۲- مشترکین عمومی: به مشترکینی اطلاق می گردد که از گاز طبیعی جهت مصارف غیرخانگی و غیر صنعتی استفاده می نمایند و در گروههای ذیل تقسیم بندی می شوند:

گروه ۱- کسب، خدمات و هر نوع واحد مصرف کننده ای که با هیچیک از تعرفه های دیگر تطابق نداشته باشد.

گروه ۲- آموزشی: شامل مراکز فرهنگی، آموزشی و ورزشی دولتی، غیر دولتی، تعاونی و خصوص نظیر کتابخانه ها، موزه ها، مهدکودکها، کودکستانها، مدارس، اردوگاههای دانش آموزی، دانشگاهها، مراکز آموزش فنی و حرفه ای، مدارس و حوزه های علوم دینی، اماکن مقدسه مذهبی، مساجد، حسینیه ها، باشگاههای ورزشی و مراکز شبانه روزی نگهداری معلولان و بیمارستانهای آموزشی که دارای تأییدیه معتبر از مراجع ذیصلاح باشند.

گروه ۳- نانوائیها و گرمابه های سنتی (تجاری ویژه) که دارای تأییدیه معتبر از مراجع ذیصلاح باشند.

گروه ۴- اماکن و تأسیسات دولتی، اماکن و تأسیسات دولتی شامل اماکن و تأسیسات ادارات، ارگانها، نهادها و سازمانهای زیر نظر مقام رهبری، قوای سه گانه، شهرداریها، نیروهای نظامی و انتظامی ...

۳-۹- مشترک صنعتی: مشترکین صنعتی شامل سه گروه ذیل می باشد:

گروه ۱: شامل واحدهای صنعتی، نیروگاههای خصوصی، پالایشگاه و تلمبه خانه ها، پتروشیمی ها، واحدهای تولید محصولات کشاورزی، دامپروری، آبیان، تأسیسات گردشگری، نانواییهای فانتزی و صنعتی و همچنین نانواییهایی که مشمول بند ۳-۱-۶-۲- نمی گردند با ارائه تأییدیه معتبر از مراجع ذیصلاح.

گروه ۲: نیروگاهها(در مالکیت وزارت نیرو)

گروه ۳: حمل و نقل(برای استگاههای سوخت گیری گاز طبیعی فشرده C.N.G.)

۱۰- رگولاتور(تنظیم کننده فشار):

دستگاهی است که به وسیله آن فشار گاز مصرفی مشترک مطابق قرارداد تنظیم می گردد و در مالکیت شرکت می باشد.

۱۱- کنتور: دستگاهی است که به وسیله آن مقدار مصرف گاز اندازه گیری می شود و در مالکیت شرکت می باشد.

۱۲- ایستگاه مشترکین عمده:

عبارت است از وسایلی که به منظور سنجش مقدار گاز ، تنظیم و تثبیت فشار گاز طبق قرارداد در محل مورد تأیید شرکت نصب گردیده و در مالکیت شرکت می باشد.

۱۳- ظرفیت کنتور/ایستگاه:

عبارت است از حداکثر مقدار گازی که در شرایط استاندارد در مدت یک ساعت از کنتور/ایستگاه قابل عبور می باشد.

۱۴- خطوط انتقال: عبارت است از خطوط لوله اصلی گاز با فشار بیشتر از ۲۷ بار(۴۰۰ پوند بر اینچ مربع) که گاز مورد نیاز مصرف کنندگان را از منابع اصلی گاز منتقل می نماید.

۱۵- ایستگاههای ورودی شهر:

عبارت است از محل تأسیسات و نصب وسایل اندازه گیری و کنترل گاز طبیعی ورودی شبکه تغذیه از خطوط انتقال، در این ایستگاهها فشار گاز موجود در خطوط لوله به فشار حدود ۲۷ بار (۰.۰۰۰ پوند بر اینچ مربع) و کمتر کاهش داده می شود تا وارد شبکه تغذیه/توزیع شود.

۱۶- شبکه تغذیه:

شبکه تغذیه عبارت است از کلیه خطوط شهری که گاز طبیعی با فشار حدود ۱۷ بار (۰.۲۵۰ پوند بر اینچ مربع) را از ایستگاههای ورودی شهری به ایستگاههای داخل شهری هدایت می کند.

۱۷- ایستگاههای داخل شهری:

عبارت است از محل تأسیسات و نصب وسایل اندازه گیری و کنترل گاز طبیعی شبکه شهری از شبکه تغذیه. در این ایستگاهها، فشار گاز طبیعی از حدود ۱۷ بار (۰.۲۵۰ پوند بر اینچ مربع) به حدود ۴ بار (۰.۰۶۰ پوند بر اینچ مربع) کاهش داده می شود.

۱۸- شبکه توزیع:

عبارت است از لوله های شبکه شهری که گاز طبیعی با فشار حدود ۴ بار (۰.۰۶۰ پوند بر اینچ مربع) را از ایستگاههای داخل شهری به محلهای مصرف هدایت می کند.

۱۹- فشار استاندارد:

فشار استاندارد در شرایط استاندارد گاز طبیعی برابر $1/0.1325$ بار معادل $14/696$ پوند بر اینچ مربع می باشد.

۲۰- فشار گاز تحویلی به مشترک:

انواع فشار گاز تحویلی به مشترک با توجه به نوع کنتور/ایستگاه به شرح ذیل می باشد:

۱- ۲۰- فشار $1/4$ پوند بر اینچ مربع

۲-۲۰-۲- فشار ۲ پوند بر اینچ مربع

۲-۲۰-۳- فشار ۶۰ پوند بر اینچ مربع (در ایستگاههای اندازه گیری، فشار از ۴۵ تا ۶۰ پوند بر اینچ مربع متغیر است)

۲-۲۰-۴- فشار ۲۵۰ پوند بر اینچ مربع (در ایستگاههای اندازه گیری، فشار از ۱۵۰ تا ۲۵۰ پوند بر اینچ مربع متغیر است)

۲-۲۰-۵- فشار ۴۰۰ پوند بر اینچ مربع (در ایستگاههای اندازه گیری فشار از ۴۰۰ تا ۱۰۰۰ و یا ۶۰۰ تا ۱۳۰۰ پوند بر اینچ مربع متغیر است)

تبصره: در مواردی که فشار گاز تحویلی به مشترک بیش از ۴۰۰ پوند در نظر باشد بر اساس مقررات و ضوابط فنی مربوطه انجام خواهد شد.

۲۱-دمای استاندارد:

دمای استاندارد در شرایط استاندارد گاز طبیعی برابر ۱۵/۵۶ درجه سانتیگراد معادل ۶۰ درجه فارنهایت می باشد.

۲۲-مترمکعب استاندارد:

معادل حجمی از گاز طبیعی است که فضائی معادل یک متر مکعب را در شرایط استاندارد (از نظر فشار و دما) اشغال نماید.

۲۳-علمک:

علمک گاز قسمت انتهایی خط انشعاب گاز می باشد که جهت نصب رگولاتور بر روی آن در مجاورت و متکی به ملک مصرف کننده قرار می گیرد و گاز یک یا چند مشترک را تأمین می نماید.

۲۴-حق اشتراک:

بخشی از هزینه های برقراری انشعاب می باشد که بابت اعطا امتیاز اشتراک گاز به تناسب ظرفیت کنتور / ایستگاه از متقاضیان اخذ و از محل وجوه آن بخشی از هزینه های سرمایه

ای شرکت تأمین می گردد که در موارد اقاله یا فسخ قرارداد پس از تصفیه حساب مسترد خواهد شد.

۲۵- هزینه کنتور، رگولاتور/ایستگاه:

بخشی از هزینه های برقراری انشعاب می باشد که بابت تهیه و نصب کنتور، رگولاتور/ایستگاه تقلیل فشار/ایستگاه اندازه گیری به تناسب ظرفیت از مشترک اخذ می گردد.

۲۶- خط انشعاب/خط اختصاصی:

به خط یا خطوطی اطلاق می گردد که گاز مصرف کنندگان را از طریق خطوط انتقال یا شبکه تغذیه و یا شبکه توزیع تا نقطه تحویل گاز تأمین می نماید.

۲۷- هزینه برقراری انشعاب:

عبارت است از مجموع حق اشتراک، هزینه تهیه و نصب کنتور، رگولاتور/ایستگاه تقلیل فشار/ایستگاه اندازه گیری و سهم مشترک از هزینه خط انشعاب (خط اختصاصی)

۲۸- گازبهاء:

عبارت است از بهای یک متر مکعب استاندارد گاز طبیعی که متناسب با نوع مصرف مشترک تعیین می گردد(مبنای محاسبه میزان مصرف گاز طبیعی برای مشترکین جزء رقم شماره انداز کنتور و برای مشترکین عمده متر مکعب استاندارد می باشد)

۲۹- آبونمان:

عبارت است از مبلغی که ماهیانه به تناسب ظرفیت کنتور/ایستگاه اندازه گیری برای جبران هزینه های نگهداری تأسیسات گاز و تأمین هزینه های جاری شرکت از مشترکین جزء و عمده اخذ می گردد.

۳۰- قرائت دستگاه اندازه گیری/کنتور:

قرائت دستگاه اندازه گیری/کنتور به منظور محاسبه مصرف و صدور صورتحساب گاز مشترک در فواصل زمانی تعیین شده توسط شرکت انجام خواهد شد.

۳۱- دوره مصرف:

عبارت است از فاصله زمانی دو قرائت متوالی دستگاه اندازه گیری/کنتور گاز مصرفی مشترک.

۳۲- نقطه تحویل:

عبارت است از نقطه ای که تأسیسات شرکت به تأسیسات مشترک متصل می شود.

۳۳- باز فروش گاز طبیعی:

عبارت است از فروش گاز طبیعی توسط مشترک (مشترکین) به اشخاص ثالث در محدوده اشتراک و اگذار شده بر اساس مقررات.

۳۴- تعرفه های فروش گاز طبیعی:

عبارت است از مبلغ گاز بهای ابلاغی از سوی مراجع ذیصلاح برای هر نوع مصرف در مقاطع زمانی خاص

۳۵- نرخ تعیین شده قانون بودجه:

عبارت است از بهای یک متر مکعب گاز طبیعی که در قانون بودجه سالیانه تعیین می شود.

۳۶- مبلغ علی الحساب بهای گاز مصرفی:

مبلغی است که با درخواست مشترک برای مصرف گاز طبیعی ماههای آتی به شرکت پرداخت می گردد.

فصل دوم

اصطلاحات آماری

این فصل شامل اصلاحاتی است که در سامانه آماری مدیریت گاز رسانی قرار دارد

۳۷- روستاهای در دست اجرا : روستاهایی که انتخاب مجری (پیمانکار) برای اجرای عملیات گاز رسانی در آنها صورت گرفته روستاهای در دست اجرا نام دارند.

در جدول روستاها فرآیندهای مطالعه، طراحی، انتخاب پیمانکار و اجرای شبکه و انشعاب همگی شامل عملیات در دست اقدام می باشند که حسب نیاز قابل ارائه می باشند و عنوان در دست اقدام در صورت استفاده شامل تمامی موارد خواهد بود.

۳۸- شبکه و انشعاب و ایستگاه جمع آوری شده : شامل تاسیساتی است که به علل مختلف اجتماعی، اقتصادی، فنی و... جمع آوری شده باشند .

اطلاعات این تاسیسات نیز بایستی در ستونهایی جداگانه در تقسیمات کشوری مربوطه درج گردد.

۳۹- مشترکین لغو امتیاز شده : مشترکینی که به هر دلیل امتیاز اشتراک آنها لغو شده است.

کبهه صورت جدولی جداگانه تحت عملکرد بهره برداری در جداول مرتبط قابل ایجاد می باشند و از جمع و تفریق تعداد عملکرد و جمع آوری شده اجتناب گردد.

۴۰- واحد مسکونی تحت پوشش : واحد مسکونی که اشتراک پذیری آن صورت گرفته و به عنوان مشترک شرکت گاز می باشد.

این آمار از سامانه مشترکین بهره برداری قابل استخراج می باشد و دقیقاً بایستی منطبق بر آمار سامانه مذکور باشد.

۴۱- خانوار تحت پوشش : با توجه به اینکه ارائه دقیق آمار خانوار تحت پوشش به دلیل ماهیت این داده آماری از طریق شرکت گاز یا سازمانها و تشکیلات آماری مقدور نمی باشد ، در صورت گازدار شدن هر تقسیم کشوری (شهر/ روستا و ..) آمار رسمی خانوار آن (آمار سرشماری نفوس و مسکن) به عنوان خانوار تحت پوشش قید می گردد. در صورت استفاده از ضرایب نسبت رشد سالیانه خانوار از مراجع آماری و یا استفاده از نسبت جمعیت به خانوار از این مراجع بایستی عنوان برآورد حتماً به ابتدای این عبارت ها (برآورد خانوار تحت پوشش - برآورد جمعیت تحت پوشش) افزوده گردد.

۴۲- حجم نهایی شبکه و انشعاب : مقادیری است که در زمان بررسی اولیه و در بررسیهای مجدد و زمانهای متناوب محاسبه و بروز گردد و هرساله اطلاعات مربوطه توسط امور برنامه ریزی و در صورت عدم امکان توسط خدمات فنی و مهندسی شرکتها ی گاز استانی کنترل و بروز گردد.

۴۳- شبکه فاقد گاز: تفریق شبکه اجرا شده از مقدار شبکه گازدار شبکه فاقد گاز می باشد.

۴۴- روستاها و شهرهای قابل گازرسانی : آندسته از روستاها و شهرهایی می باشند که امکان گازرسانی به آنها از لحاظ قانونی ، فنی ، اقتصادی و دستورات مقامات (طبق مصوبات قانونی) وجود داشته باشد.

۴۵- شبکه های فاقد پوشش حفاظت از زنگ شبکه های فولادی است که به هیچ یک از ایستگاههای حفاظت از زنگ وصل نباشد و مربوط به عملکرد امور مهندسی و اجرای طرحها می باشد.

۴۶- نقشه های ازبیلت (چون ساخت): نقشه کار اجرا شده تأسیسات گاز رسانی در مقیاسهای متفاوت (۱/۲۰۰ ، ۱/۱۰۰۰ و ...) بوده که ترجیحاً در محیط نرم افزار ترسیم و در اختیار بهره بردار قرار داده می شوند. در صورت عدم ارائه فایل نرم افزاری بایستی به صورت چاپ استاندارد ارائه گردد.

۴۷- نیروهای رسمی : نیروهای پیمانی ، رسمی که استخدام آنها توسط شرکت ملی گاز ایران یا شرکت گاز استانی صورت می گیرد .

۴۸- خودروهای شرکتی : خودروهایی که مالکیت آنها در اختیار شرکتهای گاز استانی قرار دارد.

۴۹- خودروهای استیجاری : خودروهایی که بطور مستقیم یا غیر مستقیم با شرکت قرارداد داشته ، در اختیار شرکت بوده و هزینه های آنها از محل هزینه های جاری پرداخت می گردد.

۵۰- شبکه های اجرا شده توسط شرکت شهرکهای صنعتی و نواحی صنعتی : شبکه های داخلی شهرکها و نواحی و مراکز صنعتی می باشند که توسط منابع شرکت شهرکهای صنعتی احداث شده اند و در مقادیر شبکه اجرا شده محاسبه نمی شوند . خط اصلی تا درب این مناطق صنعتی در شبکه اجرا شده محاسبه می شود. در صورتیکه نیاز به اطلاعات میزان شبکه های داخلی شهرکها باشد بایستی این داده به صورت جداگانه قید گردد و از افزودن این شبکه به شبکه اجرا شده توسط شرکت اجتناب گردد.

۵۱- سمت سازمانی: تعداد شغل های مصوب و تغذیه شده در ماه علاتی در سیستم جامع نیروی انسانی است.

۵۲- شاغلین: تعداد کل شاغلین در پایان ماه گزارش، منفصل خدمتی های موقت را هم شامل می شود (بجز خارج شوندگان از اشتغال مانند بازنشستگان، خاتمه خدمت یافتگان)

۵۳- ساختمان اداری شرکتی: منظور ساختمانهای اداری است که در مالکیت شرکت است نه

ساختمانهای فنی همچون CGS و TBS و نظایر آنها و اتاقهای نگهبانیشان

۵۴- ساختمان اداری استیجاری: منظور ساختمانهای اداری است که در اجاره شرکت است نه

ساختمانهای فنی همچون CGS و TBS و نظایر آنها و اتاقهای نگهبانیشان

۵۵- منازل سازمانی شرکتی: منظور منازل مسکونی سازمانی شرکت است که مالکیت آن به نام

شرکت است.

۵۶- منازل سازمانی استیجاری: منظور منازل مسکونی سازمانی است که به صورت استیجاری

فراهم شده است.

۵۷- پستهای امداد: در شهرها به مکانی گفته می شود که معمولاً به صورت گروهی از ۲ تا ۴

نفره و بصورت نوبتکار انجام وظیفه می کنند و یک مکان مشخص محسوب می گردد. اما

در روستاها این امر برعهده گازبان بوده که عهده داری از یک یا چند روستا را وظیفه

دارد.

۵۸- تعداد صورتحساب توزیع شده : تعداد کل صورتحسابها (قبوض) تولید شده را شامل می

گردد

۵۹- تعداد سیکل قرائت: تعداد سیکل قرائت (زون، فرکانس) که جهت قرائت کلیه قبوض در

هر استان تعریف شده است را شامل می شود.

۶۰- فاصله ۲ قرائت متوالی: منظور تعداد روزهای بین هر دو سیکل قرائت می باشد. این

فاصله برای قرائتهای خانگی است.

۶۱- مجموع کل بدهی: میزان کل بدهی مشترکین خانگی تا پایان ماه جاری را شامل می شود.

۶۲- علمک بلااستفاده: علمک بلا استفاده علمکی است که پس از نصب در محل مربوطه با توجه

به شرایط تعریف شده بهره برداری و بر اساس نظر بهره بردار پس از بهره برداری

بدون استفاده تشخیص داده شده و بایستی جمع آوری گردد و در صورت عدم قطعیت
نظر بهره بردار در صورتیکه حداکثر پس از یک سال هیچ مشترکی از علمک مذکور
استفاده ننماید علمک مذکور بلا استفاده شناخته می گردد و در این صورت علمک مذکور
به دلایل ایمنی ، فنی و اقتصادی بایستی جمع آوری گردد.